

PTUJSKI LIST

Politično gospodarsk

Štev. 16

Ptuj, 30. aprila 1922

IV. letnik

Stane:

Za celo leto
za pol leta
za četrt leta
za 1 mesec
Pr

Razdelitev države na oblasti.

Dne 25. aprila t. l. je podpisala naša vlada uredbo o razdelitvi naše države na oblasti. Vseh skupaj je zamišljenih 33 oblasti.

S tem je končan boj med zagovorniki narodnega in državnega edinstva, med katere pripada v prvi vrsti demokratska stranka ter pristaši plemenskega separatizma, med katere spada v prvi vrsti tudi naš klerikalizem.

Odslej bo naša država organizirana na novo. V oblastih se bo vladal narod sam avtonomistično, ker je oblastem izročil velik del javnih poslov in sicer neposredno ljudstvu samemu. Potom ustvaritve oblastnih uradov je izvršena demokracija, ki stopa na mesto centralizma. Veliki župani, ki bodo načelovali oblastem so opremljeni z generalno kompetenco, tako da večina poslov spada sploh pod njihov delokrog.

Upravni centralizem je potom teh oblasti popolnoma ubit. Prosveta, poljedelstvo, trgovina, industrija, narodno zdravje, socialna politika, vera, šume in rude — vse spada v okvir kompetence teh oblasti.

Minister v Beogradu nima od časa do časa razdelitve v oblasti neposredne odločitve v poedinih upravnih zadevah ostaje mu le pravica, da daje upravna navodila in da vrši vrhovno nadzorstvo nad upravo.

Pritožbe proti odločbam velikega župana ne gredo na ministrstvo, temveč na upravno sodišče I. inštanice, ki bo za nas poslovalo v Celju. Kot druga in najvišja upravna sodna inštanca bo posloval v Beogradu državni

svet, ki sodi tudi v sporih med državno in samoupravno oblastnijo.

Od ljudstva samega in od dobrega uradništva v oblastih je odvisno, da prične z razdelitvijo na nove oblasti resnično novo življenje v naši državi. Mi demokrati se bomo gotovo z veseljem lotili dela pri samoupravi ljudstva v teh oblastih, s katerimi je iztrgana vsem klerikalnim in narodno socialnim zabavljačem tista kost iz žrela, na kateri so glodali ves čas odkar so na vladi demokrati. Tukaj imate sedaj avtonomijo po kateri toliko kričite, poslušajte se je, delajte in boljše bode za demovino. Razdeljena je naša država na naslednjih 33 oblasti:

1. Beograjska s sedežem v Beogradu;
2. Zagrebska v Zagrebu;
3. Ljubljanska v Ljubljani. K njej spadajo mesto Ljubljana, politični okraji Črnomelj, Kamnik brez občin Motnik, Trojane in Špitalič, Kočevje, Kranj z Jezerskem, Krško, Litija, Ljubljanska okolica, Logatec, Novo mesto, Radovljica, sodna okraja Brežice in Sevnica, občine Veliki kamen in Mrčna sela iz sodnega okraja Kozje in sodni okraj Laško razen občine sv. Rupert.

4. Mariborska oblast s sedežem v Mariboru. K njej spadajo mesta Celje, Maribor, Ptuj, Ljutomer, Prevalje, Slovenjgradec, sodni okraj Kozje brez občin Veliki kamen in Mrčna sela, sodni okraji Celje, Vransko, Gornji grad, Šmarje, iz sodnega okraja kamniškega občine Motnik, Trojane in Špitalič; dalje Prekmurje in celo Medjimurje.

5. Primorsko-krajiška oblast v Karlovcu.
6. Osiječka v Osijeku;
7. Sremska z Zemunom s sedežem v Vukovaru;

vas Kolovec, kjer je bil pred nekaterimi leti v delu. Mojster, pri katerim je bil pomočnik, je med tem umrl in njegovo ženo, vdovo, hoče obiskati, — morebiti se da potolažiti. Vas Kolovec je pa še 2 dobri uri oddaljena od mesta. Pa vandravcu pride dobra misel. Orlovski zdravnik ima čilega konjica in fin voziček. Škoda za voz, če se ne rabi — Vandravec gre k zdravniku, pozvoni in zakliče: „Gospod zdravnik ustanite, župnik v Kolovcu bo umrl. Jaz sem sel.“ „Ravno ne spada v moj krog Kolovec, reče zdravnik, vendar g. župniku ne morem odreči. Imate voz seboj, da se peljam?“ „O ne, tega ne. V Kolovcu imamo samo 3 konje. Gospoda župnika konj je krumpast, krčmarjev vozi drva, Tonetovega pa so med vojaške konje vzeli. Hitro gospod zdravnik, drugače nam prej župnik v drugi svet odrajažajo.“

Zdravnik res ustane, hitro zapreže in oba sta oddrdala proti Kolovcu, da se je kar srce smejalu našemu ptičku.

Za dobro urico prideta v Kolovec. „Tako, reče vandravec, ko sta pred farovž prišla, „zdaj bom jaz šel in zbudil učitelja, vi pa glejte, da kdo iz farovža pride! Jaz sem hitro nazaj.“ On skoči z voza odhiti in črez par minut že trka na okno vdove.

Kaj pa zdravnik? Ta sedi en čas na vozu, nikdo ne pride, ne sel, ne učitelj, ko-

8. Bačka v Novem Sadu;
9. Podunavska v Smederevu;
10. Podrinska v Šabcu;
11. Valjevska v Valjevu;
12. Šumadinska v Kragujevcu;
13. Moravska v Čupriji;
14. Požarevačka v Požarevcu;
15. Timočka v Zaječaru;
16. Niška v Nišu;
17. Vranjska v Vranji;
18. Kosovska v Prištini;
19. Skopska v Skoplju;
20. Bregalniška v Štipu;
21. Bitoljska v Bitolju;
22. Raška v Čačku;
23. Užička v Užicah;
24. Kruševačka v Kruševcu;
25. Zetska na Cetinju z Boko Kotorsko;
26. Splitska z otokom Krkom v Splitu;
27. Dubrovniška v Dvarovniku;
28. Tuzlanska v Tuzli;
29. Sarajevska v Sarajevu;
30. Mostarska v Mostaru;
31. Travniška v Travniku;
32. Vrbaska v Banji luki;
33. Bihačka v Bihaču.

Uredba določa, da se moreta dve ali več oblasti spojiti v eno večjo, ako ne presaga skupno število prebivalcev 800.000. O tem odločajo dotične oblastne skupščine. Za merilo prebivalstva je merodajno ljudsko štetje od 1921.

V prvih petih letih odkar stopi ta uredba v veljavo, morejo se poedini srez odcepiti od ene oblasti in priklopiti drugi, ako to sprejme samoupravno zastopstvo dotične oblasti, kateri želi srez pristopiti, in odobri ta pristop notranji minister s pristankom mi-

Gospod zdravnik, župnik bo umrl.

Ha, ha, moram se smejati! Kaj je ta potujoči rokodelčič naredil! Pa dobro je; če se ljudje burki smejijo, gotovo burkežu nič ne storijo. Pa bi bilo tudi škoda, če bi se mu kaj zgodilo.

Vendar Vam hočem povedati, kaj je ta ptič naredil.

Potujoč rokodelčič prišel je enkrat — bila je že precej tema — v mestece Orlovec. Svet je temen, pot slaba, naš rokodelčič truden in rad bi že počinil. Pa, resnici pravico, v mestu noče ostati; meščani so presneto neuljudni, gotovo mislijo, da je Bog vandravca zato ustvaril, da imajo ti meščani človeka, katerega morejo iz hiše vreči. Če prav premislimo, je pač siromak tak popotni rokodellec. Policaj in pes sta mu edina prijatelja. Pes mu že od daleč nasproti beži, pozdravi ga z lajanjem in ga poljubi v nogo. Policaj ga takoj milosrčno izprašuje, od kod je, kako se piše, če že ima nočno prenočišče — če ne, mu ga radi priskrbe, včasih ne da bi prosil. Pa beračenje, kako strogo je prepovedano.

Pa vse to nič ne briga našega rokodelčica. Ta ne berači, ni se mu treba bati policaja, le eno hoče, rad bi še prišel v bližnjo

njiček že postaja nemiren, nazadnje vendar tudi on z voza skoči in pozvoni pri farovžu. Kmalu se okno odpre in vun zakliče kuharica: „Pa to noč ne bo mira?“ „Kako gre fajmoštru?“ vpraša hitro zdravnik. „O moj“, odgovori kuharica, „ta je odrajažal.“ „To pa vendar ne, pa vendar ne“, zakliče v svoji žalosti dohtar. „Pred eno uro se je odpeljal v Orlovec k zdravniku“, pripoveduje kuharica, „z vozom so prišli po njega. Ne veste, je zdravniku že kaj bolje?“ „Kateremu?“ „Orlovskemu, ta je je baje smrtni postelji. Sel je prišel po župnika, umirajoč baje ravno našega gospoda zahteva.“ Dohtar je kmalu vedel, da je nekdo iz obeh norca napravil. Godrnjaje se odpelja proti domu in na poti sreča župnika ki se je od Orlovca domu peljal. „Dober večer, gospod župnik“ zakliče mu zdravnik nasproti, „kako gre Orlovskemu dohtarju?“ „Hvala za prašanje, tega je danes nekdo po osie poslal kakor mene, župnika iz Kolovec.“ Zdaj se spomni zdravnik, da je ta dan 1. april. Nato sta vsak na svoj dom se odpeljala. Naš rokodelčič si je sladko odpočil, in ni bil jezen, da je dohtar krivdo prvemu aprilu dal. Kdo pa je župnika po osle poslal? Bržkone Orlovski kaplan, ker se ta vedno jezi, če gre Orlovski zdravnik v drugo faro, v Kolovec, k župniku kvartat in kave pit.

nistrskega sveta. Po preteku pet let se mora takšna sprememba izvršiti le z zakonom. Spremembo oblasti v Bosni in Hercegovini odreja oblastna skupščina z dvetretjinsko večino v mejah čl. 95. ustave.

Okrogi, županije, okraji in kotari ostanejo, v kolikor jih ne izmenjuje ta razdelitev na oblasti.

Naredba stopi v veljavo z objavo v „Službenih Novinah“ (torej z dnem 28. aprila.)

Vlada je poleg ukaza pripravila zakonski predlog o novi razdelitvi, da ga sprejme skupščina, ki naj tudi izvede spremembe, ki jih smatra za potrebne.

Dr. Korošec.

Dr. Korošec je imel tukaj v nedeljo shod. Govoril je gorostasne neresnice, ki so jo poslušalci žalibog verjeli.

Trdil je naprimer, da je predsednik demokratske stranke, dr. Davidović, proti razdelitvi naše države v okraje.

Ravno ob istim času v nedeljo, ko je dr. Korošec to trdil, je naš predsednik dr. Davidović v Ljubljani na velikem zboru imel sijajen govor, v katerem je med drugim utemeljeval razdelitev države na okraje ter izjavil, da je ta razdelitev njegova ideja.

Nadalje je dr. Korošec trdil, da razdelitev države v oblasti ne dobi najvišjega potrjenja in se sploh ne smatra resno niti ne od demokratov. Par ur pozneje pa je razdelitev države dobila najvišje potrjenje ter se izvede v praksi v najkrajšem času.

Nadalje je trdil govornik, da smo na pragu avtonomije. To je trdil v istem hipu, ko se je izvedel načrt razdelitve države v oblasti.

Najgorostasnejša pa je bila trditev, da lahko postane ako hoče, za tri dni minister.

Resnica je, da bi to bilo mogoče le, ako bi vstopil v vladu ter se pridružil tistim, čez katere je zabavljaj.

Iz teh kratkih podatkov pa je videti, da se poslužujejo opozicijski govorniki žal tudi očitnih neresnic ter zavajajo ljudstvo na nelep način.

Trajen obstoj pa more imeti le stranka, kateri je brezpogojna resnica edina voditeljica.

Jugoslovani, Jugoslovenke!

Kakor v vsih ostalih krajih naše drage domovine, sklenili smo tudi v Mariboru, da postavimo spomenik dnevu poroke našega vladarja, Njegovega veličanstva kralja Aleksandra I. z Njeno Kraljevsko Visokostjo rumunsko kraljico Marijo. Kakor so časi, v katerih živimo, resni in težki, naj bo tudi ta spomenik resen, odgovarjajoč perečemu vprašanju našega okraja. Sklenili smo, postaviti v Mariboru veliko otroško bolnico, ki bi naj varovala pogube, kar ima naše kraljestvo najdragocenejšega, naš mladi jugoslovanski naraščaj. Čelo bolnice bo dičilo ime naše prve jugoslovanske kraljice Marije.

Potreba otroške bolnice v Mariboru je velika. Naša bolnica nima posebnega otroškega oddelka, ker je bilo pred preobratom iz zdravstvenih ozirov težišče za naše kraje Gradec, za Prekmurje Budimpešta, za Koroško Celovec. Treba je ustanoviti novo središče in sicer tako, ki bo z ozirom na razdalje vsem prizadetim enako dosegljivo. Po naravni legi nagibljejo se ti kraji proti Mariboru, a naše mesto jim v tem oziru ne more nuditi nobene pomoči. Ker pa nam država ne more v teh gospodarskih tako težkih časih priskočiti na pomoč, treba, da sežemo po samopomoči. S tem bomo najlepše dokazali, državi in vladarju, da pravilno pojmuje dobo, v kateri živimo in da smo je vredni.

Vojna z vsemi svojimi grozami in zlasti s pomanjkljivo prehrano je rušila že v kali zdravje naše dece in polagala v nežni otroški

organizem začetke težkih orgnaničnih bolezni. Potom izvlečkov matrik župniških uradov je dokazano, da znaša le v jugoslovanskem ozemlju nekdanje Spodnje Štajerske umrljivost otrok do 1. leta 60%, med 1. in 4. letom 26%, in med 4. in 10. 65%. V Mariboru samem znaša letna umrljivost 42%. Iz Koroške in Prekmurja nimamo točnih podatkov, a že omenjene številke govorijo dovolj jasno.

Zato se je v Mariboru ustanovil odbor, ki si je stavil za nalogo, da povzdigne otroško bolnico v Mariboru. Ker pa je to vprašanje tako blizu ženskemu srcu in program naše organizacije, je sklenilo naše društvo, da posveti s trajnim delom svoje sile tej misli tako dolgo, dokler ne bo stala v Mariboru otroška bolnica. Roko v roki hočemo delati z društvom za zgradbo otroške bolnice v Mariboru in ga podpreti v človekoljubnem cilju.

Zato se obračamo z našo prošnjo do vseh tistih, ki so prizadeti in tudi tistih, ki niso prizadeti, da nam pomagajo. Predvsem prosimo vse organizacije, brez razlike strank in slojev, da se nam pridružijo. Obračamo se na občine, da v svojem interesu podprejo naše delo, nadalje na častito duhovščino in učiteljstvo. Posebej se še obračamo na premožnejše sloje, na industrijska podjetja, banke, posojilnice in različne zadruge.

Pomagajte vsi, vsak po svoji moči. Darove bomo objavljali potom časopisov. Imena darovalcev in seznam darov bodo izročeni Njenemu Veličanstvu Kraljici Mariji.

Darove pošiljajte na „Sklad otroške bolnice“, Posojilnica v Mariboru, nabiralne pole pa „Mariborskemu ženskem društvu.“

Gospodarstvo.

Kako je odvracati škodo po vranah in drugih ptičih po setvi?

Kmetovalci se čisto pritožujejo, da jim vrane narede veliko škodo pri setvi in pred žetvo. K vranam prištevamo črno, sivo in poljsko vrano ter krčkarja in kavko.

Pri nas se v večji meri nahajajo črna, siva in poljska vrana. Ker se črna in siva vrana radi družita s poljsko, jih ljudje med seboj ne razločujejo in smatrajo vsi enako škodljivim. Vendar presega korist poljske vrane zdaleko njeno škodljivost. Poljska vrana, to je tista vrana črne barve, ki ima gol kljun pri korenu, uniči nebroj poljskih miši, polžev, ogrcev rujavega hrošča, mramorjev in drugi škodljive golazni. Če bi poljska vrana ne opravljala ta posel tako temeljito, kakor ga, bi se ogrci rujavega hrošča zaplodili v taki meri, da bi bilo vsako sejanje, oziroma sajenje brezuspešno.

Itak je pa tudi poljska vrana lahko pri setvah zelo nadležna posebno, če se pojavlja v množičnih jatah. V tem slučaju je treba zmanjšati njih število na primeren način. Najuspešnejše sredstvo za to je razdiranje gnezdišč, kajti strelu se ta ptič previdno izviba.

Jih popolnoma zatreti pa ni umestno iz ravnokar navedenih razlogov.

Dobi se pa tudi sredstvo, s katerim se lahko varuje vsejano seme, da ga ne izkljujejo vrane in druge ptice; je to neko barvilo, ki se izdeluje iz premogovega katrana in se imenuje „antiavit.“ Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani ga ima že več let v zalogi in ga oddaja 1 kg po 45 Din., pol kg po 25 Din., četrt kg po 15 Din., osminko kg po 10 Din., 5 dkg po 6-25 Din. Za uporabo je narediti enoodstotno raztopnino tega sredstva. Vzame se torej n. pr. 10 dkg „antiavita“ in raztopi v mali količini vroče vode, nakar se primeša toliko mrzle vode, da je vse tekočine 10 litrov; rabi se naj taka posoda, ki ni za kaj drugega več uporabna. Raztopnino je s palico dobro premešati. Na to je za setev pripravljeno seme razgrniti na primeren prostor in s to pripravljeno raztopino s pomočjo kake vrtnice ali trsne škropilnice dobro poskropiti in temeljito premešati, da se enakomerno pobarva. Naposled je seme posušiti in uporabiti za setev.

Z „antiavitom“ pobarvanega semena se ne lotijo ne vrane ne drugi ptiči. Dež ne izpere „antiavita.“

Ptiči se tudi izgibajo zelenih rastlin, ki so požropljene z antiavito raztopino. Po poročilih v „Kmetovalcu“ se da sklepati, da je to sredstvo zanesljivo in na Kranjskem v več slučajih preiskušeno.

Priporočajo se torej onim, katerim so vrane in drugi ptiči nadležni pri setvah, da uporabljajo „antiavit“, ki se lahko naroča pri kmetijski družbi v Ljubljani.

Državni ekonom Zupanc.

* * *

Trošarine prosto kuhanje žganja.

(Nadaljevanje in konec.)

8. Viničarji.

Viničarji smejo, kakor že v začetku omenjeno, pokuhati vinske tropine, ki so jih dobili od svojih gospodarjev kot del zaslužka, čim stanujejo na vinogradnikovem posestvu, trošarine prosto, vendar se ne odmeri viničarju čas kuhe po številu njegove družine, temveč je določeno, da skupno število ur za kuhanje žganja, ki se dovoli vinogradniku in viničarju, ne sme presežati onega števila ur, ki pripada vinogradniku po številu njegove družine.

Ker ni obenem dovoljeno, da se smejo vinogradnikovi družini tudi člani viničarjeve družine, čeprav niso pri vinogradniku na hrani in stanovanju, temveč le na stanovanju, obstoji viničarjem dovoljena ugodnost edinole v tem, da smejo porabiti za pohanje vinskih tropin oni čas, ki je morda preostal vinogradniku, ali pa ga jim je ta prostovoljno odstopil.

Da ta ugodnost ni posebna pridobitev za viničarje, je jasno. Kako naj n. pr. razdeli vinogradnik, ki je samec ali vsaj brez večjega števila družinskih članov, pa ima več viničarskih družin, pritikajočih mu 114 ur med vse te družine? In kaj naj ostane njemu samemu? Ako se hoče viničarjem res pomagati, je treba, da se jemljejo njih družine vsaka zase in da se odmeri viničarju čas kuhe po številu te družine kot samostojnim posestnikom.

C. Kraj kuhanja.

Trošarine prosto žganje se sme kuhati edinole v zgradbi, kjer proizvajalec žganja stanuje ali pa na zemljišču (vinogradu, sadonosniku, vrtu itd.) ki ga obdeluje dotičnik sam.

Kuhanje žganja na tujem svetu je prepovedano. V tem oziru velja izjema le za tekočo proizvodno dobo, t. j. za čas do 31. avgusta 1922.

Do tega dne se sme namreč tam, kjer se rabijo samo vzdane žgalne priprave in tam, kjer ni na razpolago dovolj žgalnih priprav, ki se dajo prenešati, kuhati žganje trošarine prosto tudi na tujem posestvu, vendar mora finančna kontrola:

a) še preden se prične kuhati žganje, na posestvu vsakega posamega posestnika ugotoviti količino pripravljene drozge in ali je ta količina v pravem razmerju s količino snovi, ki jih je pridelal dotični posestnik sam
b) ob kuhanju ali vsaj takoj po končanem kuhanju doznati, ali je lastnik drozge pokuhal ravno to količino drozge, kolikor jo je bilo popisane, da jo ima.

Ker mora finančna kontrola ugotoviti količino drozge na posestvu samem, še preden odobri prijavo, je treba, da se pravočasno (vsaj kakih 14 dni poprej) naprosi, naj ugotovi količino drozge, ker se namerava kuhati žganje trošarine prosto na tujem posestvu.

Prepoved kuhanja žganja na tujem posestvu je tako stroga, da je celo združni kom prepovedano kuhati žganje na združnem posestvu, ker se združniki kot fizične osebe ne smejo zamenjati z zadrujo samo kot juridično osebo.

Č. Pripravljanje kuhanja.

Po starih predpisih je moral vsakdo, ki je želel kuhati žganje trošarine prosto, pri-

javiti svoje zahtevo na to ugodnost do gotovega dne (na Kranjskem do 15. avgusta vsakega leta) pri županstvu svoje občine, odnosno za časa vojne pri oddelku finančne kontrole, potem, ko je nameraval kuhati, pa je moral zopet prijaviti oddelku finančne kontrole, kdaj bo kuhal. Sedaj je samo ena prijava, ker je prva prijava odpadla.

Kdor želi kuhati žganje trošarine prosto, si mora nabaviti dva izvoda (eno polo) tiskovine za „prijavni in pregledni list“ in vnje sam vpisati (v stolpcih 1 do 7) te-le podatke:

1. dan prijave pri občinskem predstojništvu (županstvu);
2. svoje ime in bivališče;
3. število družinskih članov (s služabništvom vred), ki so stari nad 12 let in so pri njem na hrani in stanovanju;
4. kraj in številka zgradbe, kjer se bo kuhalo in
5. iz katerih snovi bo kuhal žganje in koliko drozge ima pripravljene iz lastnih proizvodov.

Ako želi kdo kuhati žganje iz več vrst snovi toda iz vsake snovi ločeno (druga za drugo), mora v prijavi navesti tudi, koliko hektolitrov drozge je iz vsake posamezne snovi.

Svoje navedbe mora posestnik potrditi v stolpcu 8 z lastnoročnim podpisom.

(Dalje prihodnjic.)

* * *

Davek na poslovni promet. Ker vlada še vedno nejasnost glede tega davka, naznanjamo, da so dolžni voditi le oni podjetniki, katerih podjetja imajo na leto čez 360.000 dinarjev prometa. Vsem ostalim ni treba voditi knjig in se jim davek odmeri davka je pripustna pritožba v zmislu člena 15. zakona o davku na poslovni promet. Višina davka se odmeri na podstavi posebnih pismenih izjav davčnih zavezancev, h katerim bodo pozvani od oblasti. Podjetjem, ki nastanejo v letu 1922, se bo odmeril davek le začasno. Davčna višina je ostala taka, kakršna je bila, namreč en odstotek od vsega prometa. Prvi obrok davka na poslovni promet je treba plačati do dne 30. aprila, na kar vse prizadete opozarjamo.

Davek na žganje, ki se je pobiral dosedaj le v prečanskih krajih, se uvede tudi v Srbiji, in sicer že s prihodnjim mesecem. Tako se izvršuje počasi vendarle izenačenje davkov.

Koliko je v 3 mesecih plačane trošarine. Od januarja do 31. marca 1920-1921 je bilo plačano 62.588.112 Din. trošarine, medtem ko je 1. 1922 za isti čas bilo plačano 124.494.962 Din., t. j. za 90.598.650 Din. več.

Dopisi.

Koncert. Mestna glasbena šola v Ptujju priredi v soboto, dne 6. maja t. l. v svojih prostorih na Hrvatskem trgu koncert. Pri koncertu sodelujejo iz posebne prijaznosti: Ptujski pevski oktet, gosp. Dr. Bela Stuhec, gđe. M. Voršič, B. Komarevski, gosp. V. Ondriska in člani glasbene šole: gosp. prof. B. Gregora, gđe. O. Bejlova in gđe. A. Stöhr. Začetek točno ob 20. uri. Cene prostorov: Sedeži 8 in 6 Din., stojšča 2 Din., za dijake 1 Din. Predprodaja vstopnic v trgovini gosp. Milko Senčarja.

Pomotoma se je vrnilo med imena odborikov JDS ime g. prof. Aliča.

Tombola. Tel. dr. Sokol v Ptujju priredi v nedeljo, 21. maja t. l. veliko javno tombolo v Ptujju. Dobitkov bo na stotine, med njimi nenavadno lepi in dragoceni. Tsko izdano za danes toliko, da bo med tombolami 50 kg najfinejše bele moke, 10 kg najfinejše masti, voz drv itd. itd. Vse podrobnosti pridejo pravočasno v javnost. Karte bodo po 1 D. Prišle bodo še ta teden v prodajo. V prihodnji številki našega lista bomo navedli imena onih tvrdek in gostilen v Ptujju in okraju, kjer se bodo karte prodajale. Ptujčani in okoličani, segajte pridno po kartah. Čim več jih kdo vzame, tem bolj go-

tovo je, da dobi tombolo. In to se bogme izplača. Pomislite, ljudje božji, da dobite kljub današnjim cenam lahko za 100—200 K, če vzamete 25—50 kart, 50 kg moke, voz drv etc. Jaz sem jih je kupil 50. Tako štóri vsak! Čaki Tombolo.

Obrtniki, trgovci in industrijalci v Ptujju so pri deželni vladi v Ljubljani prosili za delitev okrajne bolniške blagajne v okrožju, kakor za takojšnji izpis volitev v isto.

Odbor trgovskih nameščencev je podaril mestnim ubožcem na mesto venca umrlemu tovarišu g. Arnuš tisoč kron k roki g. županu, in se ob enem zahvaljuje vsem g. p. t. trgovcem in g. tovarišem, kateri so prispevali doneske v to svrhu.

Nemška zlobnost in lažnjivost. K članku „Nemška zlobnost in lažnjivost“ v 14. števil. „Ptujskega lista“ blagovolite sprejeti popravilo v toliko, da ni na dekliški meščanski šoli nobenega nemškega razreda več.

Šport. V nedeljo, 30. aprila se vrši ob 14. uri na igrališču za plinarno prvenstvena tekma med S. V. Rapid, Maribor in S. K. Ptuj. Ker je Rapid eden prvih klubov Slovenije bo ta tekma zelo zanimiva, ker se nudi domačemu klubu prilika, da igra z dobro sestavljenim in tehnično izobražbanim moštvom. Meščanstvo Ptujja se toraj opozarja na to tekmo.

Gremij trgovcev v Ptujju naznanja, da se vrši dne 29. aprila 1922, to je sobota popoldan ob pol 4. uri v Celju v dvorani Narodni dom občni zbor zveze gremijev in združenj za Slovenijo. V nedeljo, dne 30. aprila t. l., t. j. nedelja pa dopoldne ob pol 9. uri istotam tretji vseslovenski trgovski shod. Gremij vabi vse svoje p. n. člane, da se po možnosti vdeležijo tega trgovskega shoda, kjer se bode razpravljalo o vseh glavnih gospodarskih vprašanjih. Želeli je tudi, da se vsaj nekateri udeležijo občnega zbora v soboto, 29. aprila, kateri se naj pa blagovolijo zgledati pri tajniku, da se jim izstavi pooblastilo za glasovalno pravico.

Nabiralna pola za ubožni sklad. Uradno poročilo za mestni magistrat. Koser 5, Blanke Viljem 20, dr. Gosak 50, Štefan Rodošek 20, Sagadin, mesar 20, Berlič gostiln. 20, Andrej Hernja 50, Macun M. 40, Meister 20, V. Orešnik 40, Alojz Brenčič 100, Martin Vrabl 80, Bračko 20, J. Osenjak 20, Scharner 20, Podružnica ljubljanske kreditne banke 400, Celestina 20, Snoj & Urbančič 80, Alojz Senčar 40, Kolarič 20, Ana Reicher 60, Julij Wagrandl 40, Jakob Zavernik 20, A. Saria 40, Ludvik Petrovič 20, Franc Toplak 40, Ferdo Skuhala 20, Murko Ljudevit 30, Konrad Vajda 20, Franc Potočnik 20, Marija Vouk 20, dr. Anton Horvat 30, Marija Zupančič 40, Hinko Kreft 40, Dr. Bela Stuhec 40, Horvatič, mizar 40, Ljudevit Sagadin 20, dr. Senčar 100, Anton Mahorič 50, Anton Brenčič 80, Leopold Slawitsch 100, Kasimir 40, Avgust Kraighar 20, Hranilnica in posojilnica 200, Franc Čuček 400, Berta Brauhart 40, Franc Lenart 200, Riegelbauer 20, Wauda, vrtnar 60, Milošič 40, dr. Pirkmaier 50, Pavel Flere 40, dr. Salamon 100, dr. Fermevc 100, črevljarska druga 100 K in 5 parov čreveljev za uboge šolarje v vrednosti 1600 K, skupaj 1970 K.

Popravek razpadajoče minoritske cerkve. G. župnik Čirič je imel že vse pripravljeno, da kakor lani znatraj, popravi letos zunaj minoritsko cerkev. Za to je dal 9. t. m. voliti tudi nov konkurenčni odbor. Ker pa novi gvardijan pravi, da je cerkev zdaj njihova last in vse kar je v cerkvi in ta gvardijan vzame še celo tiste krajcarje, ki se v nedeljo poberejo v cerkvi in denar kruha sv. Antona, ki je sicer namenjen za farne uboge, se je cerkveni odbor odločil le za staro farno cerkev sv. Ožbalta z zaključkom, da pod zdajnimi razmerami za minoritsko cerkev ne prispeva ničesar. Kdo bo kriv, da bo ta nakaza grdila še naprej naše mesto?

Kolo Jugoslovanskih Sester priredi prvo nedeljo v majniku, t. j. 7. majnika cvetlični dan. Izkupiček je namenjen za Dečji dom kraljice Marije, ki ga bo poklonilo narodno ženstvo kraljici Mariji kot svatovski dar. Naj

bude nedolžne cvetke pri občinstvu ljubezen do nedolžnih otrok, na katere upamo, da bo sijala v polni meri ljubezen bodoče kraljice. Kupujte zato cvetja, darujte za mladino!

Vrtna veselica se vrši dne 14. maja t. l. od pol 4. ure popoldne naprej v Rogoznici na vrtu g. F. Bračiča. Igra domača narodna godba in poje ptujsko pevsko društvo, (ako ugotodi tozadevni naši prošnji.) Pekle se bodo izvrstne pristne gibance, narodna jed haloških in slovenskih goric. Lepo vreme smo naročili. Če ga kljub temu ne dobimo, se pod varno streho Bračičevih lokalov poveselimo.

Poročno darilo kralju. Ptujski pol. okraj pokloni Nj. Vel. kralju ob priliki njegove poroke dne 1. junija t. l. skupino sodov in buteljk v okraju pridelanega izbranega vina Zastopana bodo haloška, rogaška, ptujskogoriška in ormoška vina. Podarjeno vino bo prvovrstne kakovosti in okraj hoče nuditi v tem oziru najboljšo, kar sploh premore in kar bo delalo čast okraju. Vinogradniki, ki se hočejo udeležiti te domoljubne akcije, naj se obrnejo na predsednika pripravljalnega odbora vodjo okrajnega glavarstva v Ptujju, dr. Otmarja Pirkmaierja. V poštev pridejo kakor omejeno le prvovrstna, brezhibna vina najboljšo kakovosti.

Velikanske predstave na trgu pri okrajnem glavarstvu v Ptujju dne 29. aprila od 18. do 19. ure in 30. aprila od 10 do 11 ure in popoldne od 15. do 16. in 18. do 19. ure. Nastopi svetoznani umetnik na vrvi g. Blondini, kralj vseh svetovnih umetnikov na vrvi. Vspored: Vožnja s kolesom na 20 metrov visoki napeti vrvi in druge velikanske senzacijonalne predstave. Del čistega dobička je namenjen vojnim invalidom. Po vsaki predstavi se vrši kinopredstava istotam.

Predavanje o budhizmu. V torek, 25. t. m. je imel g. ravnatelj Kveder sijajno zasnovano predavanje o budhizmu. Častitamo govorniku na njegovem lepem predavanju. Pozivamo občinstvu, da bi takim kulturnim večerom posvečalo večjo pozornost.

Za zgradbo Sokolskega doma darovali so: G. Avgust Kraighar 80 K, neimenovani prijatelj Sokola 420 K, g. Marinc 20 K, ga. Ida Sagadin kot izkupiček 1 srebrne krone 18 K, nadalje je sprejel Sokol po br. Milanu Zupančič v svrhu neke poravnave 500 K. Velikodušnim darovalcem iskrena hvala!

„Petovia“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju je imela svoj 1. redni občni zbor dne 19. t. m. v prostorih ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, kjer ima svoj sedež. Iz poslovnega poročila je posneti, da se to novo podjetje povsem lepo razvija. V prvem poslovnem letu se je razširila usnjarna za vegetabilno strojenje, uredila se je moderna tovarna za kromovo strojenje, tovarna za čevlje, oddelek za izdelovanje gamaš, torbic in fine galanterije. Že v prvem letu je podjetje napredovalo tako, da je moglo prevzeti veliko dobavo čevljev za našo vojsko. Izdelki gamašnega in galanterijskega oddelka so že dobro uvedeni v celi državi. Podjetje, ki je v začetku leta 1921 dajalo zaslužek 183 delavcem, je imelo koncem leta 1921 zaposlenih že 406 delavcev. Tovarna za čevlje je urejena za dnevno produkcijo do 1000 parov, tovarna za usnje more strojiti letno do 150 vagonov velikih kož, kromova strojarna do 150.000 drobnih kož; gamašni oddelek izdeluje letno čez 20.000 parov gamaš. Tako je tej domači industriji zasigurana podlaga za nadaljni razvoj. Po dotiranju rezervnega sklada, ustanovitvi podpornega fonda za uslužbenke in zakonitih odpisih se je sklenilo, izplačati delničarjem 6% dividendo, to je 24 K na vsako delnico.

O umetnikih ptujške glasbene šole piše „Glas Medjimurja i Zagorja“: Vrlo rado ističemo birani program koncerta, a u osobitu zaslugu upisujemo Čakovačkom orkestru, da nas je upoznao sa umjetnicima od glazbene škole u Ptujju. G. Gregora pokazao nam je u Jiránekovoj sonati, kako se širu publiku može oduševati i za manje pristupačnu i delikatnu kompoziciju. Ali za to je potreban jedan guslač od kvalitete g. Gregore: čistoća intonacije, vanredna lakota desne ruke i

profinjeno niansiranje, dok nam je osobito drugi stavak (andante sostenuto) odkrio njegov pravi duh. Oduševljeno općinstvo, ki ga je g. Gregora prisililo na jedan dodatak. U Varaždinu gdje Anki Stöhr, upoznali smo prvorazrednu glasoviračicu i savršenu pratilicu. Zamjenu tehniku pokazala je u teškom i orkestralno gradjenom klavirskom partu Arenskijevog tria, te je dopomogla uspjehu ove koncertne tačke. Šteta, da nam gdje Stöhr nije odigrala i jednu klavirsku tačku. Nu za to će i valjda još biti prilike, pa se nadamo, da će i gosp. Gregora opet posjetiti Čakovec. Mi ćemo ih objeručke dočekati!

Središče. Dne 25. aprila je mirno za večno zaspal gospod Ivan Kolarič, posestnik, dolgoletni občinski odbornik in tajnik, organizator in neumorni, nesebični delavec v gospodarskem združenstvu, soustanovitelj in dolgoletni tajnik požarne brambе, mož kristalno-čistega značaja in idealno narodno-naprednega mišljenja. Bodi mu lahka domača zemlja, katero je tako pristrčno ljubil! Žalujemo rodbini naše iskreno sožalje!

Petdnevni praktični vinarski tečaj s posebnim ozirom na trsnicarstvo in obnovo vinogradov priredi drž. vinarska in sadjarska šola v Mariboru od 1. do 5. maja 1922 za kmete, kmetske sinove in viničarje. Deset najpotrebnejših vdeležencev dobi priprosta nočišča brezplačno in dnevno najmanj 5 dinarjev podpore za prehrano. Prijaviti se je pisмено z navedbo točnega naslova in starosti ter sedanje poklicne zaposlenosti ravnateljstvu navedene šole najpozneje do 26. aprila t. l. Kdor reflektira na podporo, si mora dati uboštvo potrditi od županstva. O sprejemu ali odklonitvi se vsakega nemudoma obvesti pisмено.

Razno.

20.000 dolarjev si lahko zasluži, kdor ve za Rozo Klein, ki jo išče bratranec Štefan Radok iz Amerike. Američanka je odšla za časa svetovne vojne kot usmiljena sestra k srbski armadi. Od tega časa ni sledu o njej. Sedaj je postala dedinja 25 milijonov dolarjev ali 2 milijardi dinarjev. Radok obljublja temu, ki jo najde, poldrugi milijon dinarjev.

Rudarska visoka šola v Mariboru. Ministrstvo za šume in rude je sklenilo, da se v Mariboru otvori rudarska akademija (visoka šola). To bo edina akademija te vrste v vsej naši državi.

Književnost.

Novi občinski volilni red za Slovenijo pravkar izšel pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani kot II. snopič zbirke zakonov. Velja 4 Din. po pošti 25 para več.

Hlapca

za 2 konja poštenega in pridnega sprejme pod ugodnimi pogoji Stefan Keltner, Hajdina pri Ptuj.

Pridnega samskega HLAPCA

k težkim konjem išče za takojšnji nastop Tovarna usnja v Radečah. Ponudbe z zahtevki plače na gornji naslov.

Najfinejši med

za sezijsko prodajo kupi V. Bizjak in drug, Rogaška-Slatina.

Izurjen kolar

išče službo v tovarni ali v grajščini. Naslov pove uprava lista.

Lepo sladko seno

proda po dnevni ceni Jakob Terbuc, Ptuj, Miklošičeva ulica 10.

2 krojaška pomočnika

dobra delavca, sprejme takoj F. Metličar, krojaški mojster, Ptuj, Minoritski trg.

Hiša

z vrtom in velikim dvoriščem, sposobna za obrtnika in velik šivalni čevljarski stroj z orodjem se proda. Naslov pove uprava lista.

Pridnega in poštenega hlapca

sprejme proti primerni plači trgovec Davorin Tombach, Sv. Vid pri Ptuj.

Kupim majhno hišo z gostilno

ali vzamem v najem gostilno v Ptujem, Ormožkem ali Čakovskem okraju. Josipa Vindiš, Hudajama, Laško.

Hišo

z vrtom, njivo in sado-nosnikom da v najem Marija Podgajski, v Stobovci 20 pri Ptujski gori.

Dva samska sodarska pomočnika,

dobra delavca, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejmeta. Naslov pove Gostilna pri Vurbergu.

BLAGAJNIČARKA

za trgovino se sprejme s 15. majem t. l. — Naslov se izve pri upravi tega lista.

Dunajski izdelovatelj klavirjev in vglasateli

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela pride v hišo; dopisnica zadostuje. IVAN SVOBODA, v Varaždinu, Bakačeva ul. 8.

Kdor želi

posestvo kupiti ali prodati, naj se oglasi v upravnistvu

„Ptujkega lista.“

Gonilni jermeni

iz la usnja z tovarne, mline, žage in poljedelske stroje v vsaki širini, v zalogi pri IV. KRAVOS, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, postrežba točna.

Vabilo

na občni zbor,

ki ga bo imelo

Ptujsko predjemno društvo, zadruga z neomejeno zavezo (Pettauer Vorschuss-Verein mit unbeschränkter Haftung) dne 11. maja 1922 v društveni pisarni ob 2. uri popoldne.

Za sklepčnost občnega zbora je potrebna navzočnost najmanj ene tretjine članov; ako zborovanje ni sklepčno se vrši

drugi občni zbor

na istem mestu ob 3. uri popoldne, kateri je brez ozira na število navzočih članov sklepčen.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora z dne 10. junija 1921. leta.
2. Predložitev računskega zaključka za l. 1921.
3. Poročilo nadzornišstva o pregledu računskega zaključka.
4. Predlog nadzornišstva o kritju izgube za leto 1921.
5. Določile odstotka za posojilo in vloge.
6. Volitev predsednika ozir. podpredsednika in enega člana načelstva.
7. Izpremembe pravil, in
8. Slučajnosti.

Ako se ne udeleži dve tretjini članov tega občnega zbora se vrši v smislu § 34, 2. odstavek pravil

3. občni zbor

dne 19. maja 1922

na istem mestu ob 3. uri popoldne, pri katerem se hode le sklepati o točki 7. predstojčega dnevnega reda.

Ta občni zbor je sklepčen brez ozira na število navzočih članov.

Ptuj, dne 21. aprila 1922.

Paul Pirich
blagajnik

Jakob Matzun
podpredsednik.

Pekovski vajenec

se sprejme pri V. Bizjak in drug, parna pekarna, Rogaška-Slatina.

Oženjen hlapec za konje

pošten in priden, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri G. Neumann-u, posestnik v Turškem vrhu.

Pozor, vinopivci!

Prodajam v moji hiši, Prešernova ulica 11, moja naravno pristna vina lastnega pridelka v steklenicah po nizkih cenah.

Dohod zadi skoz vrata na dvorišču pri studentu. Tudi dostavim v hišo in prodam moja vina v sodih od 56 l naprej.

KAROL KASPER, Ptuj, trgovec in vinski producent.